

„Mi lenne, ha neked kellene megkeresned és beosztanod a pénzed?”
Tudod, hogy ez mibe kerülne? – Családi költségvetés készítése

Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák

9. évfolyam

Programcsomag:

Felkészítés a felnőtt szerepekre

A modul szerzője: Págyor Henriette

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	14-15 évesek
Ajánlott időkeret	3 × 45 perc
A modul közvetlen célja	Egy elképzelt család havi és éves költségvetésének elkészítésén keresztül a tanuló legyen képes felmérni a pénz értékét, tudjon különbséget tenni elemi és másodlagos szükségletek között, legyen képes tolerálni az anyagi különbségeket és az ebből fakadó konfliktusokat, legyen képes érzékelni az emögött meghúzódó szociális problémákat, okokat.
A modul témái és tartalma	Témák: Identitás: szocializáció, család, közösség Kapcsolatok: együttműködés, szolidaritás, segítségnyújtás Társadalom: szociális problémák, esélyegyenlőtlenség, intézmények, gazdaság Tartalom: Családi költségvetés készítése, bizonyos szolgáltatások, fogyasztási cikkek árának feltérképezése, albérleti, kollégiumi lehetőségek felmérése, általában a mindennapi megélhetési költségek áttekintése.
Megelőző tapasztalat	Alapvető matematikai műveletek ismerete
Ajánlott továbbhaladási irány	A Felkészítés a felnőtt szerepekre további moduljai
A kompetenciafejlesztés fókuszai	Önszabályozás: tolerancia A szociális kompetenciához szükséges kognitív készségek: információkezelés, információgyűjtés, reális célkitűzés, problémakezelés Társas kompetenciák: együttműködés, empátia
Kapcsolódási pontok	A NAT-hoz: Ember a társadalomban Tantárgyakhoz: matematika, társadalomismeret Modulokhoz: SZKB207_07, SZKB209_9, 10
Támogató rendszer	A modul hatékonyságát növeli, ha a tanulók egyéni vagy csoportos „kutatómunkát” végeznek különböző (áruház-, élelmiszer-, ruházati stb.) katalógusokból, az internetről vagy megfigyeléseik, személyes beszélgetéseik alapján.

Módszertani ajánlás

Időfelhasználás: az időkeret a modul jellegéből adódóan szétbontható, illetve megfelelő előkészületekkel egyben is megtartható.

Tér-terem elrendezése: a változatos módszertani megoldásokhoz ajánlatosak a mozgatható asztalok és székek, a hasznosítható falfelületek, a rugalmasság.

Eszközök: katalógusok, árlisták, árcédulák, csomagolópapír, színes tollak, tábla stb.

Csoportok: a csoportmunka megszervezésekor figyelembe kell venni a tanulók összlétszámát, a kooperatív módszerek alkalmazásával kapcsolatos jártasságát, ezen módszerek alkalmazásában szerzett gyakorlatát.

A tartalommal összefüggő differenciálási javaslat

A differenciálás a kooperatív csoportokon belül fog megtörténni azáltal, hogy bizonyos tanulók képesek lesznek bonyolultabb, vagy elvontabb feladatok megoldására is. Nagymértékben befolyásolni fogja a munka menetét, és ebben a tanulók részvételét egyéni érdeklődési körük, előzetes tapasztalataik stb.

Az egyes tevékenységek szervezésével kapcsolatos javaslatok

A foglalkozások előkészítése gyakran igényli a tanulók előzetes munkáját: otthoni előkészítés, gyűjtőmunka, házi feladat (a továbbiakban EF). A tevékenységek „tartalomjegyzékét” jó, ha ismerik a tanulók, tehát ezeket tartsuk az osztályban szem előtt.

Speciális javaslatok a fejlesztendő kompetenciával kapcsolatban

Ebben a modulban érzékenyíteni kívánjuk a tanulókat a családi költségvetéssel kapcsolatos problémák iránt. Mindeközben viszont nagy gondot kell arra fordítanunk, hogy ne mozduljon el az óra a személyeskedés irányába, hanem a szerepüket játsszák, és a megadott keretrendszerben gondolkodjanak. Ebbe természetesen bele fog játszani saját tapasztalatuk, tájékozottságuk stb.

A fejlesztendő kompetencia egyébként elsősorban a tervezés, előrelátás, valamint a meglévő források optimális kihasználása.

Az értékelési mód és a tartalom összefüggésének megvilágítása

Az értékelés lényege itt is az lesz, hogy milyen aktívan vettek részt a tanulók a munkában, és mennyire voltak képesek reális megoldásokat találni a feltett kérdésekre. Ehhez a legmegfelelőbb értékelési forma a szöveges tanár - diák értékelés, az önértékelés, valamint az egész folyamatra történő reflexió.

Az egyéni érzékenységekre itt az eddigieknél is fokozottabban kell vigyázni, hiszen hűsbavágó kérdések fognak felmerülni, mint például: Ki engedheti meg magának, hogy új ruhát vegyen? Melyik család tud nyaralni menni és mennyiért? Melyik család tud kultúrára költeni? És egyáltalán mennyibe kerül a továbbtanulás, az önálló élet, és ez hogyan függ össze a család anyagi és szociális helyzetével? Stb. Kerüljük a saját

családból hozott példákat, igyekezzünk még a kérdéseket is úgy megfogalmazni, hogy lehetőség legyen a „távolításra”, tehát például: Hallottál-e olyan esetről? Tudomásod szerint előfordulhat-e az, hogy...?

A modul mellékletei

Tanári mellékletek

P1 – A játék leírása (Családi játék)

P2 – Családnevek és leírások

P3 – A családok

P4 – Költségvetési táblázatminta

P5 – Helyzetleírások